

Mnohé pamiatky modernej architektúry 20. storočia sú v ohrození

Author: SITA - Slovenská tlačová agentúra | Published: 29.03.2007

Viacero moderných pamiatok architektúry 20. storočia sa ocitlo v nepriaznivej situácii. Tento stav ohrozenia bol jedným z dôvodov pre zvolanie tlačovej konferencie, informovala Henrieta Moravčíková z Ústavu stavebníctva a architektúry Slovenskej akadémie vied (SAV). Druhým dôvodom bolo uzavretie trojročného výskumu, v ktorom prijali modely prijímania moderny v slovenskej architektúre. Tieto modely prezentujú v časopise Architektúra a urbanizmus.

Architektúru 20. storočia skúmajú v ústave už od začiatku 90. rokov minulého storočia. Postupne zostavujú aj národný register stavieb modernej architektúry. V tomto zozname je v súčasnosti 47 objektov z rokov 1923 až 1985. Register dokumentuje slovenská skupina DOCOMOMO (Documentation and Conservation of Buildings, Sites and Neighbourhoods of the Modern Movement). DOCOMOMO je medzinárodná organizácia, ktorá sa zaoberá dokumentovaním, skúmaním a ochranou moderných pamiatok.

Slovenská legislatíva zaoberajúca sa ochranou pamiatok je v poriadku, je výborná, problém je v jej dodržiavaní, povedala Moravčíková. Jedným z problémov so zachovávaním týchto stavieb je aj to, že ako jediný objekt povojnovej modernej architektúry zapísali do zoznamu národných kultúrnych pamiatok (NKP) Krematórium v Bratislave.

V aktuálnom ohrození je zo stavieb registra napríklad kúpalisko Zelená žaba v Trenčianskych Tepliciach, ktoré v celej Európe nemá obdoby. Podobný osud má Kochovo sanatórium a nemocnica na Bezručovej v Bratislave. Sklad č. 7 v Zimnom prístave bude zachránený, povedala Moravčíková. Jednou z mála povojnových stavieb, ktoré zrekonštruovali, je obytný blok Avion v Bratislave. Slovensko však nemôže vyriešiť otázku povojnových stavieb, keď ešte neukončili ani predvojnovú.

Podľa Moravčíkovej sú moderné pamiatky na rozdiel od historických medzi širokou verejnosťou menej pochopené a pochopiteľné. Sú však súčasťou kultúrneho dedičstva. Moderná architektúra nemá prvky, ktoré sú v pospolitom ľude považované za krásne. Ako povedala Moravčíková, architektúra mení spoločnosť, ale len v danom čase. Súčasní architekti neprojektujú stavby na mnoho rokov. Napríklad po vojne zachvátila Európu epidémia tuberkulózy, no architekti stavali sanatóriá len na 20 rokov, lebo predpokladali, že dotedy epidémia pomíne.

29.03.2007 13:45, SITA - Slovenská tlačová agentúra